

Nye Rejser paa Island 1926.

Heinrich Erkes' Undersøgelser.

Den tyske Islandsrejsende *Heinrich Erkes* fra Köln har i Sommeren 1926 foretaget sin 8de Islandsrejse. Hans Hovedformaal var at bringe til Afslutning de af ham tidligere foretagne Undersøgelser Nord for Sprengisandur og især Udforskningen af de derværende lidet kendte Randbjerge, over hvilke Egne Kortene hidtil har været ukorrekte og vil vedblive at være mangelfulde, indtil Generalstaben har kunnet foretage Maalinger her.

Indtil dette kan ske, mener Erkes, at hosstaaende Kortskitse, som han har stillet til vor Disposition, vil være en Forbedring.

Han har navnlig berejst de øverste Adgange til Dalene, de saakaldte „*drög*“, og derved knyttet sine tidligere Iagttagelser sammen med forrige Aars. Erkes mener, at Hovedfejlen paa Kortene hidtil har været, at Skjálfafljótt i sit øvre Løb er aflagt for vestlig, hvorved Afstandene vest for Floden bliver alt for korte, saa der ingen Plads bliver til de lange Dale.

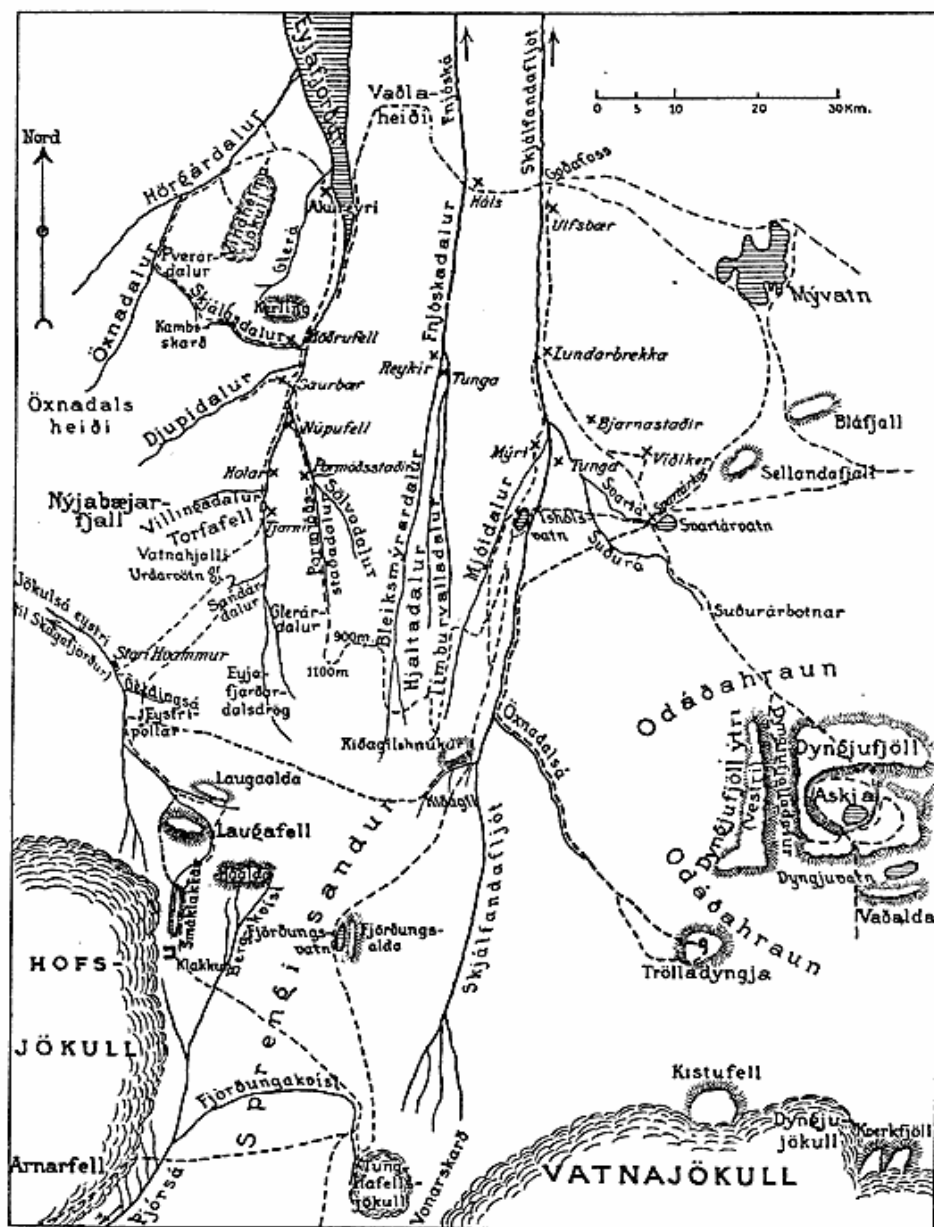
Allerede tidligere har Erkes gjort opmærksom paa, at f. Eks. Afstanden fra *Eystrupollar* til *Kiðagil* maatte være for kort angivet, bl. a. paa Thoroddsens geologiske Kort — og det viste sig nu at forholde sig rigtigt, ligesom Dalpartierne viste sig at have et noget andet Udseende. *Bleiksmýrardalur* f. Eks. har en meget betydelig Længde i N—S o. s. fr.

Han skriver: „En virkelig storartet Udsigt havde jeg i klart Vejr over hele Terrænet fra en Fjældhøjde, som paa Kortet er angivet at være 1100 m o. H., og som ligger oven over *Thormóðsstaðadalurs* Bund.“

Paa Kortskitzen er iøvrigt angivet alle de Ruter, Erkes har berejst gennem Aarene.

I 1926 besøgte han endvidere endnu en Gang *Askja*, hvor der fra 3.—9. Juni s. A. fandt et Udbrud Sted, som Følge af hvilket der fremkom en vulkansk Ø i Askja-Søen (Knebel-Søen). Dette nye Udbrudssted ligger sydlig i Søen, omtrent 100 m fra Land, d. v. s.

fra Foden af Thoroddsenstindur. Det er omtrent 40 m højt og 100 m langt. Ved dets Sydrand, umiddelbart over Vandspejlet, er en meget stor vulkansk Virksomhed af højst springende varme Kil-

Kortskitse med Angivelse af Heinrich Erkes' Rejser.

der. Bedst naar man til denne Del af Askja gennem Dyngjufjalladalur over Suðurskörð; herfra har man overhovedet nu den bedste Oversigt over hele Askja, som i høj Grad har forandret Udseende ved fire Lavastrømme fra 1921 og 1923. Landskabet er saaledes blevet meget mere vildt, sønderrevet, uroligt. „Jeg fandt hele Askja-Bundens

Overflade fuldstændig blottet for Sne, medens der samtidig laa betydelige Snemasser paa Randbjærgene, især ved Jónsskarð. Jeg fandt om Eftermiddagen den 30. Juli 1926 Kl. 4, at Temperaturen i Søen var forbavsende høj, nemlig 15° C., samtidig med at Luften var + 8° C. i Solskin, men med en iskold Vind fra Vatnajökull.

En Færd over Valna-Jökull til Askja.

Fra 15. til 18. Juli 1926 vandrede tre Islændere fra Egnen ved Hornafjörður paa Sydvestlandet over Vatnajökull. Det var *Unnar Benediktsson* fra Einholt, *Sigurbergur Arnason* fra Svinafell i Hornafjord og *Helgi Guðnason* fra Hoffell. De havde Slæder og Telt med og tilbagelagde den omtrent 80 km lange Strækning over Isen fra Hornafjörður til Randen af Dyngjujökull mellem Kverkfjölle og Kistufell i 3 Dage. Derfra vandrede de tre kække Mænd videre nord paa gennem den sydlige Del af Ódáðahraun til Askja, hvor de opdagede, at der i Askjasøen var opstaaet en rygende Ø. De gik nu tilbage efter et otte Dages Ophold nord for Jøklen og vandrede paa ny hjem over Isen ad samme Vej, de var komne, uden noget Uheld.

(„Mitteilungen der Islandfreunde“, XIV. Aargang).
